

17.3.2023

Sosiaali- ja terveysministeriö
Lausuntopalvelu.fi**ASIA Lausunto tartuntatautilainsäädäntöön esitettyjä kehitystarpeita koske-
vasta muistiosta
VN/17836/2022**

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lausuntoja tartuntatautilainsäädäntöön esitettyjä kehitystarpeita koskevasta muistiosta. Siihen on koottu eri toimijoiden ja viranomaisten esittämiä tartuntatautilainsäädännön muutos- ja kehittämistarpeita. Tarkoituksena on, että muistio toimisi osaltaan tartuntatautilainsäädännön uudistuksen toimeenpanon tukena. Ehdotusten toteuttamiskelpoisuutta ei ole arvioitu vielä tässä vaiheessa. Muistio ei ole tyhjentävä ja esimerkiksi muuttuva kansainvälinen säädöspohja tullee luomaan uusia muutostarpeita tartuntatautilainsäädäntöön.

Lausunnossa pyydetään esittämään näkemyksiä muistioon koottujen tartuntatautilainsäädännön muutos- ja kehitysehdotusten perusteista sekä tarpeellisuudesta. Lausunnossa voi tuoda esiin myös sellaisia kehittämis- ja muutosehdotuksia, joita muistiossa ei ole esitetty.

Lääkäripalveluyritykset ry (LPY) kiittää mahdollisuudesta lausua tartuntatautilainsäädäntöön esitettyjä kehitystarpeita koskevasta muistiosta. Alla on vastauksemme Lausuntopalvelussa.

Yleistä

LPY:n mielestä tartuntatautilainlainsäädännön uudistamistarve on ilmeinen. Koronapandemian aikana havaittiin, että suomalaisen yhteiskunnan varautuminen ja valmius kohdata pandemian aiheuttamat poikkeusolosuhteet eivät olleet parhaat mahdolliset.

Pidämme välttämättömänä, että tartuntatautilainsäädännön uudistamistyö kytketään valmiuslain kokonaisuudistukseen. Tällöin voidaan parantaa yhteiskunnan varautumista seuraaviin epidemioihin ja pandemioihin sekä laajemmin sote-palvelujärjestelmämme kriisinkestävyyttä ja toimivuutta myös normaalioloissa.

Korona-aikana oli surullista havaita, että julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö ei poikkeusoloissa toiminut. LPY esitti jo koronakriisin alkuvaiheessa talvella 2020, että poikkeusoloissa Suomessa olisi hyödynnetty kaikki käytettävissä olevat sosiaali- ja terveydenhuollon resurssit täysimääräisesti ja tehokkaasti kansalaisten suojelemiseksi ja koronapandemian voittamiseksi.

Pandemian hoidosta vastaavat viranomaistahot eivät selvästikään tunteneet ja tiedostaneet yksityisen sektorin merkittävää roolia sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottajana. Yksityisellä sektorilla tuotetaan nykyisin esimerkiksi puolet kaikista perusterveydenhuollon lääkärikäynneistä ja suun terveydenhuollon palveluista. Terveyspalvelualan yritykset tarjosivat apua sekä koronatoimissa

17.3.2023

(muun muassa jäljitys, testaus ja rokottaminen) että muiden sairauksien hoidossa. Niiden tarjoamia palveluita olisi voitu hyödyntää huomattavasti laajemmin kuin kuluneen kolmen vuoden aikana on tehty. Alan yritykset toimivat lähinnä varareservinä, jota ei hyödynnetty juuri lainkaan.

LPY esittää, että yksityisen sektorin rooli ja toimijat otetaan huomioon sekä tartuntatauti- että valmiuslain uudistusten valmistelussa. Parhaiten se tapahtuu niin, että yksityisen sektorin edustajat otetaan alusta asti mukaan kyseisten lakien valmisteluun ja varautumisen suunnitteluun. Tämä avoin lausuntopyyntö on hyvä alku yhteistyön tiivistämiselle.

Huomioita lausunnolla olevasta muistiosta ja tartuntatautilain jatkokehittämisestä

Muistiossa käsitellään varsin yksityiskohtaisesti ongelmia, jotka liittyvät viranomaisten toimivaltuuksiin, mutta tartuntatauteihin ja erityisesti pandemiatilanteisiin liittyvä ennakointi ja riskienhallinta jää käsittelemättä. Tartuntatautilaissa on syytä selkeästi määrätä tartuntatauteihin liittyvästä ennakkoinnista sekä leviämisen arvioinnista ja mallintamisesta vastuullinen viranomaistaho.

On varmistettava, että sosiaali- ja terveysalojen yksityisen sektorin edustajat pääsevät osallistumaan koko palvelujärjestelmän varautumisen suunnitteluun, ei pelkästään materiaalsen valmiuden suunnitteluun.

Yksityisen terveydenhuollon ja työterveyshuollon rooli ja niiden tarjoamat mahdollisuudet on otettava huomioon tartuntatauti- ja valmiuslaissa sekä niihin liittyvien toimenpiteiden toteuttamisessa.

Kaikkia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajia on kohdeltava tasapuolisesti korvattaessa tartuntatauteihin (esimerkiksi suojavarusteet) ja niiden hoitoon (muun muassa testaukset ja rokotukset) liittyviä kustannuksia.

LPY osallistuu mielellään tartuntatautilainsäädännön jatkovalmisteluun.

Lääkäripalveluyritykset ry:n puolesta,

Ismo Partanen
toiminnanjohtaja